

~NYHETSBREV~

För Poul Bjerre Sällskapets medlemmar • Nr 2 år 2023

Sångövning från förr – bild ur Amelie Posses sånghäfte med Alice Tegnér's första barnvisor. Stiftelsen Vårstavi

Välkommen till årsmöte, sångstund och ägarbyte

När vi håller årsmöte i Poul Bjerre Sällskapet lördag 27 maj är det rimligtvis klart för den nya ägaren, Botkyrka kommun, att ha rådighet över fastigheten Vårstavi. Enligt förslaget till beslut i kommunfullmäktige den 27 april avsätts åtta miljoner för köpet och tre miljoner anvisas för nödvändiga ombyggnader.

Närmast är det Teknik – och fastighetsförvaltningen (TFF) som kommer in. Många framtidsfrågor är ännu olösta men huset är räddat från att bli privatbostad.

Ännu en gång – TACK till alla er som på olika sätt kämpat för husets bevarande!

Alice Tegnér inleder vår serie Musiken på Vårstavi

Tillsammans med årsmöteshandlingar och nyhetsbrev skickar vi ut den nya programfoldern. Programmet sträcker sig fram till våren 2024 och bjuder på upplevelser och insikter i musikens tecken. På årsmötet inleder vi med några väl valda sånger och en kort berättelse om Alice Tegnér's liv och verksamhet. **Ingrid Baumgarts**, välkänd körledare, spelar, berättar och leder sången.

Dom i förvaltningsrätten om överklagandet

Förvaltningsrätten avslår liksom tidigare länsstyrelsen Poul Bjerre Sällskapets ändring av § 4 i Stiftelsen Vårstavis stadgar. Motivering: ändringen skulle direkt eller indirekt ändra stiftelsens ändamål. Domen mottogs 25 april 2023, ett år efter överklagandet.

Livet i min trädgård - en jordnära succé

Gunnel Carlson ogillar de moderna trädäck som byggs runt villor och sommarhus. Kontakten med trädgård och natur störs:

-En trädgård är livsmiljö där också fåglar, igelkottar och insekter ska trivas.

Året om finns något att syssla med. Det börjar med snödropparna, en särskild favorit. Mer än 3000 sorter finns.

-I vår bok om snödroppar berättar Elisabeth Svalin Gunnarsson och jag om människor med mani för dessa ljuvliga blommor där ovanliga sorter kostar stora summor på engelska trädgårdsmässor.

Med flera böcker bakom sig och som välkänd journalist i trädgårdsvärlden lockade Gunnel Carlson en stor publik.

Gunnel Carlson Foto: A.Widén

När påskliljor, hyacinter och tulpaner går i blom kan odlingssäsongen börja.

-Man kan tjuvstarta tidigt men då gäller det att få tag i bra gödsel. Hästgödsel blandad med halm är bäst. I en pallkrage med varmbädd går det att så direkt.

-Då kan man skörda spenat och sallad tidigt på våren. Bönor och ärter kan också sås tidigt. Och vill man odla den läckra glasrabarbern krävs en heltäckande kruka över rabarberknoppen.

Gunnel Carlson visade bilder från engelska trädgårdar och mässor men berättade också om den egna trädgården i Skåne, där det alltid finns arbetsuppgifter. Men också plats för vila och återhämtning.

Saffransodling är en nyhet i Skåne. Experimentet började i Staffanstorp där ett par beställde 8000 saffransknölar från Holland. De värdefulla pistillerna i saffranskrokusen kräver en stor odlingsyta och arbetet med att skörda, torka och rensa blommorna innebär många timmars drygt arbete

Vare sig trädgården är stor eller liten bör där finnas plats för blommor som lockar bin, humlor och andra pollinatörer. Ett stycke vildvuxen ängsmark är bra.

Den som övertar en äldre trädgård får tre ord på vägen: SNOKA! Undersök vad som finns på platsen, leta hos vänner och grannar, samla på dig plantor och fröer. Akleja och stockrosor är lättodlade och frösår sig.

HÄMTA! Gamla perenner har samlats in och fått ny spridning. Alnarps perennupprop räddade många äldre växter. Hämta inspiration och kunskap.

NJUTA! Glöm inte att njuta av växter, dofter, färger och annat liv i din trädgård.

- Trädgårdskunnande? Det sitter i nävarna, avslutar Gunnel.

Trädgårdar genom tiderna – en bildrik historia

Många vackra och intressanta bilder ur trädgårdskonstens historia visade **Catharina Nolin**, professor i konstvetenskap, då hon berättade om inflytelserika personer och trender som präglade utvecklingen kring förra sekelskiftet.

-Allt från 1800-talet skulle bort. Man återvände till tidigare epoker och inspirerades av renässans och medeltid.

Medeltidens religiösa bilder visar cypresser och murar som skapar rum liksom spaljéer och häckar, vilket trädgårdskonsten tar upp.

Catharina Nolin på Vårstavi. Foto: H.Frisell

Ett ideal för den nya tiden var perenner i samstämda färger, som ersatte ettåriga utplanteringsblommor, och samt många nya arter som importerades från Asien.

-William Morris som ville motverka industrialismen genom att betona handens arbete hade ett tryckeri på sin gård där man tryckte både tapeter och tyger.

-Thomas Mawsons bok *Art and Craft of Garden Making* spred idéerna liksom tidskriften *The Studio* och arkitekter som Lutyens och Jekyll.

Catharina doktorerade på en avhandling om de svenska parkerna på 1800-talet. Därefter har hon forskat om arkitekten Lars Israel Wahlman, som anlade flera nyskapande trädgårdar vid gårdar i Dalarna och vid Tjolöholms slott.

I sitt innehållsrika föredrag tar Catharina Nolin även upp kvinnor med inflytande över svensk trädgårdskonst. Kronprinsessan Margareta på Sofiero, Karin Larsson i Sundborn, Olga Milles på Lidingö gjorde avtryck genom att böcker och bilder spred deras verk. Framför allt har hon forskat om Ester Claesson, trädgårdspraktikkanten som sökte sig till utbildningar i Danmark, Tyskland och Österrike, den första kvinnan i Sverige med formell utbildning till trädgårdsarkitekt.

I Sångs i Dalarna vårdas Ester Claessons anläggning vid Karlfeldtgården fortfarande enligt hennes och skaldens ursprungliga anvisningar. Hennes skicklighet som konstnär framträder tydligt i efterlämnade bilder och teckningar.

-Kulturarv i form av trädgårdar och parker måste vi värna, avslutar Catharina, numera ledamot i Statens konstråd och i Stiftelsen Skansen vid sidan om professuren vid Stockholms universitet.

Trevliga kaffestunder och intressanta samtal efter föreläsningarna. Foto: A. Widén

DET HÄNDER PÅ VÅRSTAVI

Trädgårdsarbete går två

Torsdag 4 maj från kl. 16.00

Den som har tid och ork för enklare eller tyngre trädgårdsarbete varmt välkommen. Ta gärna med egna redskap! Kaffe eller te finns.

Torsdag 11 maj från kl. 10.00 är det dags att göra vårfint i trädgården tillsammans med Kirsti Larsen. Picknick på udden om vädret vill!

Nytt tema – Musiken på Vårstavi – se bifogad folder!

Lördag 27 maj kl. 14 Musik och årsstämma

Alice Tegnér hyllas med allsång. Medlemmar gratis, övriga 100 kr.

Årsstämma för Poul Bjerre Sällskapet hålls kl. 15.30 efter kaffestunden.

Planerade visningar under sommarhalvåret

Tre offentliga visningar av Vårstavi planeras. Pris 100 kr/vuxen.

Samling med kaffe eller te på loggian. Inomhus vid dåligt väder.

❖ Lördag 17 juni kl. 14.00

❖ Söndag 18 juni kl. 14.00

❖ Lördag 19 augusti kl. 14.00

Förhandsbokade gruppvisningar kan eventuellt erbjudas. Mejla info@poulbjerre.org med fråga om datum och grupp.

OBS –Musik på loggian med Siriusorkestern - gratis

Lördag 17 juni kl. 18.30 – kom och lyssna och kanske dansa!

Program för hösten 2023 – musiktemat

OBS – läs foldern och notera datumen!

Hitta hit:

Vårstavi ligger i Vårsta C, Nynäsvägen 4. Från Stockholm pendeltåg till Tumba C. Därifrån buss nr 716 eller 717 till Vårsta C. Från Södertälje och Nynäshamn buss 783 till Vårsta C. Med bil: Väg 226 från Tumba eller väg 225. Parkering direkt till höger efter rondell i Vårsta C.

Nyhetsbrevet:

Redaktör och ansvarig utgivare: Anita Widén

www.poulbjerre.org

Tryck: Botkyrka Kommuntryckeri

ISSN 1652-3644

Poul Bjerre Sällskapet

Adress: c/o M. Mittjas

Pepparvägen 3 lgh 1705

123 56 Farsta